

ಅವಧಾತ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಗುರು-ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಭಂಧ

ರವೀಂದ್ರ ಕೆ. ವಿ., ಅತಿಥಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ರಾಮನಗರ ಸ್ಕೂಲ್‌ಕೋಲ್‌ರ
ಕೇಂದ್ರ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

****

Abstract: ಕನ್ನಾಡಕದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದ ಪಚನ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಪಚನ ಚಳುವಳಿ ಸಂದರ್ಭದ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟಿತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಿಕ್ಷುಟನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಜದುರಿದ ಶರಣರು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಅವಧಾತ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು. ‘ಅವಧಾತ’ ಅಂದರೆ ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿಶ್ಲಾಗಿಯಾಗಿ ಸನ್ಯಾಸಿ, ದಿಗಂಬರ, ವರ್ಣಾಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ವಿಹರಿಸುವವನು ಎಂಬ ಧರ್ಮವಿದೆ. ಅವಧಾತರು ಅನುಭವಿಗಳ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಟ್ಟಪಾಡುಗಳು ಜಟಿಲವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟಿರುವಂಧ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಥಹ ಮಹಾತ್ಮರು ಅವಶರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಜಾತಿ, ಮತ, ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ಹಣ, ಅಧಿಕಾರ, ಅಹಂಕಾರ, ಸತಿ, ಸುತ್ತ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಬಂಧು-ಬಳಗ, ಮುಂತಾದ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಅನುಭಾವಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲವೂ ಶಾಸ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಸಮಾಜದಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದು ಸಂಗದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನಿಸ್ಸಂಗಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ದ್ಯುಮಾನುಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಗುರೂಪದೇಶ ಪಡೆದ ಇವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮರೆತು ದೇಶ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯ ಜೊತೆಗೆ ನಂಬಿದ ಭಕ್ತರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವಂತಹವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

Key Words: ಅವಧಾತ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸನ್ಯಾಸಿ, ದಿಗಂಬರ, ವರ್ಣಾಶ್ರಮ, ಮೋಕ್ಷ, ಬಿಕ್ಷಣೆ, ಗುರುಪದೇಶ, ಜಾತ್ಯಕೀಯ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಬ್ರಹ್ಮ, ಗುರು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧ, ಅಜಾನ್ ಅಂಥಕಾರ.

****

ಭಾರತೀಯ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿದರೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಪಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುವಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಗುರುವಿಲ್ಲದ ಸಾಧಕನು ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರೆ. ಭಂಬಂಧನಗಳಿಂದ ದೂರವಿದ್ದ ಜಾನ್ನಾಕ್ಷಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸಿ ಗುರುವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಗುರುಪದೇಶ ಪಡೆದು ಸಂತೋಷದಾಯಕವಾಗಿ ದೇಶಾಧ್ಯಂತ ವಿಹರಿಸುವ ಪರಮ ವಿರಕ್ತನೇ ಅವಧಾತ. ಇವರು ಗುರು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವಧಾತ ಪಂಥದವರಿಗೆ ಗುರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿದ್ದ ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಗುರುಪದೇಶವು ಅವಧಾತನಾಗಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.

ಗುರು ನಿತ್ಯಸುಖಿ ಪರಿಪೂರ್ವ ಆನಂದನಾಗಿದ್ದ ತಮ್ಮ, ದರ್ಶನ, ಮುಂತಾದ ಸರ್ವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಾಮಧ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿರುವ ಅಜಾನ್ನಾನವೆಂಬ ಕ್ತೇಲನ್ನು ದೂರ ವಾಡಿ ಬೆಳಕಿನ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ದಾರಿ ತೋರುವ ಗುರುವಿಗೆ ವಾಯಾ ಮೋಹಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥತ ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಶಿಷ್ಯನಾದವನು ಸಕಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿರಕ್ತಿಹೊಂದಿ ಗುರು ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತನಾಗಿ ಗುರುವೇ ಬ್ರಹ್ಮ, ಗುರುವೇ ವಿಷ್ಣು, ಗುರುವೇ ಶಿವನು, ಗುರುವೇ ಪರತತ್ವ, ಸರ್ವವು ಗುರುವೇ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾನೆ. ಶಿಷ್ಯನಾದವನು ಗುರುವಿನ ಅಂಗಸೇವೆ, ಆಪ್ತಸೇವೆ, ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಗುರುವಿನ ವಾಸಸ್ಥಾನವೇ ಸ್ವ ಸ್ಥಾನವೆಂದು ಅರಿತು ಗುರುವಿನ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. “ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ” ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಜಿದಾನಂದವಧಾತ ರಚಿಸಿರುವ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಗುರುವ ಪಾದವ ಹೊಂದಿ ತಾನ

ಗುರುವ ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ನಿತ್ಯದಿ

ಗುರು ಪ್ರಸಾದವನುಂಡು ಗುರುಚರಣೋದಕವ ಕುಡಿದು

ಗುರುವ ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಗುರುವ ಪ್ರಜಾಸಿ

ಗುರುವ ಸ್ತುತಿಸಿಯೇ ಗುರುವ ಹಾಡಿಯೆ

ಗುರುವ ನೆನೆಪುತ್ತಿಹುದದೇ ಸತ್ತಾಧವುಕೆಲೆಂದ “

ಗುರುವಿನ ಪಾದಗಳೆ ಸರ್ವಸ್ವಪೆಂದು ನಂಬಿ ಸದಾ ಪೂಜಿಸುವುದೇ ಪ್ರಸಾದ. ಮುಕ್ತಿಗೆ ಮಾರ್ಗ. ಶಿಷ್ಯನಾದವನು ತನ್ನ ಕೊನೆ ಉಸಿರು ಇರುವವರೆಗೂ ಗುರುವನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಗುರುವನ್ನು ಸದಾ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಗುರುವಿನಿಂದ ದೂರ ಉಳಿದರು ಗುರುವನ್ನು ಮರೆಯದೆ, ವಿಮರ್ಶಿಸದೆ, ಗುರುವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಸರ್ವವು ಗುರುವೇ ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಲೋಕದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವದಿಂದ ಗುರುಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಚೇಳ್ಳಗುರಿಕೆ ಶ್ರೀ ಎರಿಸ್ವಾಮಿಗಳ ಶಿಷ್ಯನಾದ ತಿಕ್ಕಯ್ಯ ನವರು ಗುರು-ಶಿಷ್ಯರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಉನ್ನತಿಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಷ್ಯ ಸದಾ ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ಗುರುವಿಗೆ ತನು-ಮನ-ಧನಗಳನ್ನು ಅರ್ಧಿಸಿ ಗುರುವಿನ ಮತ್ತು ಗುರುಮತಕ್ಕಾಗಿ ಸೇವೆಗ್ಯಾಯ್ಯತ್ತಿರಬೇಕು. ಹಾಗೇಯೆ ಶಿಷ್ಯನ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ದೂರ ಸರಿಸುವುದು ಗುರುವಿನ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಶಿಷ್ಯನೆಂಬ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಅಜ್ಞಾನ ಅಂಥಕಾರವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ ಸನ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಸೆಂದು ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಿರುವ ನೀಡನೆಯು ತಿಕ್ಕಯ್ಯನವರ ಈ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿದೆ.

“ನೀನೇ ಕಾಪಾಡುಗುರುರಾಯ ನಿಮ್ಮ
ಧ್ಯಾನವು ಮರೆಸುವುದು ಅಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾಯ||ಪ||
ಉರಿಗೆ ಹೋಗುತಲಿದ್ದ ಅಲ್ಲಿ
ದಾರಿಯ ತಪ್ಪಿ ಫೋರಾರಣಾಧಿ ಬಿದ್ದೆ
ಯಾರು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದಿದ್ದೆ ಬಂದು
ದಾರಿಯ ಹೋರಿದೆ ಕಾರ್ಯಾ ನಿಧಿಯೆ”

ಗುರು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ದಾರಿತಪ್ಪಿದ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ದಾರಿ ಹೋರಿಸುವ ನಿಧಿಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೋಹ, ಮಸ್ತರ, ಮಾನಾಭಿಮಾನ, ಅಹಂಕಾರ, ಮಮಕಾರಗಳೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮುಖುಗಿ ದಾರಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿ ಘನಗೋರಣ್ಯವೆಂಬ ಭೋಗ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನರಜುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮೋಕ್ಷ ದಾರಿಯನ್ನು ಹೋರಿದ ಗುರುವಿನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಸದಾ ನಿರತನಾಗಿರುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಹೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಗುರುಕೃಪೆಯನ್ನು ಭಕ್ತನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಭಕ್ತರ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುವು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮನೆಗೆ ಬಾರದಿರುವ ಗುರುವಾದ ಎರ್ತಾತನನ್ನು ಶಿಷ್ಯನಾದ ತಿಕ್ಕಯ್ಯನು ಮನೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಬೇಡುತ್ತಾನೆ. ಶಿಷ್ಯನ ವೇದನೆಯನ್ನು ಕಂಡು

ಕರುಣಾಮಯಿಯಾದ ಗುರು ಶಿಷ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಗುರುವಿನ ಆಗಮನದ ಸಂಪೂರ್ಣವನ್ನು ತಿಕ್ಷಯ್ಯನವರು “ಗುರುಬಂದ” “ಎಂಬ ಗೀತೆಯನ್ನು ಮನದುಂಬಿ ರಚಿಸಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ .

“ಗುರುಬಂದ ಗುರುಬಂದ ಗುರುಬಂದ ಮನೆಗೆ
 ಗುರು ಎಲ್ಲಾತನು ತಾ ಬಂದ ಮನೆಗೆ ॥೪ ॥
 ಎಂದೂ ಭಾರದ ಗುರುವು ಇಂದಿಗೆ ಬಂದಾ
 ನಂದ ಪದವಿಯು ನಿಮಗಾಗಲೆಂದ ॥೫॥
 ಕುರುಡರಿಗೆ ಕುಂಟರಿಗೆ ಕಣ್ಣ ಕಾಲ್ಗಳ ತಂದ
 ಬರಡು ಗೋವಿನ ಹಾಲು ಕರೆಯುತ್ತ ಬಂದ ॥೬॥

ಎಂದಿಗೂ ಭಾರದ ಗುರುವಿನ ಆಗಮನದ ಹಷಟದ ಜೊತೆಗೆ ಗುರುವಿನ ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತನ್ನ ಗುರುವಾದವನು ಬರುವ ದಾರಿಯ ಉದ್ದೇಶ್ಯ ಚೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ಸಿರಿತನ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ನಿಮಗಾಗಿಲೆಂದು ಜ್ಞಾನಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುರುಡರಿಗೆ, ಕುಂಟರಿಗೆ, ಕಣ್ಣ, ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾದಸುತ್ತ ಬರಡಾಗಿರುವ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುತ್ತಾ ಬರುವ ಗುರುವಿನ ಸೋಗಸನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮುಂದುವರೆದ ತಿಕ್ಷಯ್ಯನು ತನ್ನ ಗುರುವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರು ಗುರುವಾದ ತಾತನೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆಂದು ‘ಸವಾರ್ಥಯಾರ್ಥ’ ಎಂಬ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ದೃವಿಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಎಲ್ಲರೊಳಗಿದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಜಗ
 ವೆಲ್ಲ ಶೋಭಿಸಿ ಕಾಣ್ಣನೇ ॥೭ ॥
 ಎಲ್ಲ ನೋಡಲು ಅಲ್ಲ ಜಿತ್ತುಳೆ
 ಯಲ್ಲಿತಾ ಮುಳುಗಡ್ಡನೇ
 ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳುಳು ಕಾಡು ಕಾಷ್ಟಗ
 ಳೆಲ್ಲ ಬೆಳಕನೆ ಮಾಡ್ಣನೆ ॥೮॥

ಗುರುವಿನ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಗುರುವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಗುರು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಸವಾರ್ಥಯಾರ್ಥಮಿಯಾದ ಗುರುವು

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಫೆಣ್ಟಿಗಳಿರುವ ಶಿಷ್ಟ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡುವನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

“ವೆಂಕಾವಧೂತರು” ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಗುರುವಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮತ್ತು ಗುರುವಿನ ಪೂಜಾವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದರ ಜೋತೆಗೆ ಸದ್ಗುರು ಹೇಗಿರುವನು? ಅವನ ಲಕ್ಷ್ಮಣಗಳೇನು? ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಕುರಿತು ಹಲವಾರು ಶೋಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಧ್ಯಾನ ಮೂಲಂ ಗುರುಮೂರ್ತಿ
ಪೂಜಾ ಮೂಲಂ ಗುರುಪಾದ
ಮೋಕ್ಷ ಮೂಲಂ ಗುರುಕೃಪಾ”

ಇಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ಸ್ಥಾನವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಗುರುವಿನ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಆಧಾರ. ಗುರುವಿನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಆರಾಧನೆಗೆ ಮೂಲ. ಗುರುವಿನ ಮಾತುಗಳೇ ಮಂತ್ರಗಳು. ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂಲ. ಮುಂದುವರೆದು

“ಗುರುವಿಂದ ಬಂಧುಗಳು ಗುರುವಿಂದ ದೈವಗಳು
ಗುರುವಿಂದಲಾದದಂ ಪೃಣ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ
ಗುರುವಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಸರ್ವಜ್ಞ”

ಗುರುವಿನ ಮಹತ್ವ ಜೋತೆಗೆ ಗುರುವಿನ ಸಾಮಧ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗುರುವೇ ಅಗ್ನಿಣ್ಯ. ಗುರುವಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲವೂ ಶಾಂತಿ. ಗುರುವಿನ ನಂತರ ಬಂಧು-ಬಳಿಗ. ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಗುರುವನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದ ನಂತರ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಗುರುವಿನಿಂದಲೇ ಪೃಣ್ಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಲಭ್ಯ. ಮುಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಗುರುವೇ ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದು ಹೇಳಿ ಗುರುವಿನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.

ಅವಧೂತ ಪಂಥದವರು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಇವರು ಗುರು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಟರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನುಭಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ಸ್ಥಾನ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ. ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೋಡಗಿದ ಮತ್ತು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಗುರುವನ್ನು ಶಿಷ್ಟರು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳತ್ತಾರೆ. ಗುರು ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದರು ಯೋಗ್ಯತೆಯೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗುರುವೇ ಅಧಿನ, ಗುರುವೇ ದೈವ, ಗುರುವಿಲ್ಲದೆ ಶಿಷ್ಟನಿಗೆ ಜೀವನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪಂದಂ ಅವಧೂತ ಪಂಥ ಶಿಷ್ಟರು ನಂಬಿ ಗುರು ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೋಡಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಗುರು ಸಹ ಶಿಷ್ಟನನ್ನು ಸದಾ ಜೋತೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಗುರೂಪದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿ

VOL – 01, ISSUE – 02,

SEPTEMBER -OCTOBER, 2025 / 11

ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಗುರುವಾಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಅವಧಾರೆಯ ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ನಡೆ—ನುಡಿಯಿಂದ ಮತ್ತಿಯ ಸಹಿಪ್ಪುತ್ತೇಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೇಕ್ಕತ್ವದೇಗೆ, ಭಾಷಾ ಬಾಂದರ್ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಾರಣವಾಗಿ ಭಕ್ತಿ ಜನತೆಯ ಮನ ಮನೆ –ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಕೃತಿಗಳು

- 1)ಬಿಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅವಧಾರೆಯ, ಡಾ.ಜೆ. ಕರಿಯಪ್ಪ ಮಾಳಿಗೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು18. 008
- 2)ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನುಭಾವದ ಕವಿಗಳು, ಬಸವರಾಜ ಸಬರದ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ. 1995
- 3)ಚಿದಾನಂದವಧಾರೆ ಜ್ಞಾನಸಿಂಥ, ಡಾ. ಈ. ಎಸ್ ಕಾಪಾಸೆ. ಪೂರ್. ಆರ್. ಬಿ ಕಂಠಿ, ಶ್ರೀ ಹುರಕಟ್ಟಿ ಅಜ್ಞ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿ, ಧಾರವಾಡ. 1990

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಹಾದೇವ -ಸ್ತೋತ್ರದ ಪ್ರತೀಕ

ಅಂಬುಜ .ಪ್ರ್ಯೆ, ಕನ್ನಡ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಐ.ಎಸ್.ಬಿ.ಆರ್. ಪದವಿ
ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರು

Abstract: ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನೇರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಆ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಿಳಾ ಸಮಾನತೆಯ ಸ್ವೇಧಾಂತಿಕ ನಿಲ್ದಾರರಿಗೆ ಒಳಗೊಂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೊಂಡಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಮಹಾದೇವ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಸ್ತೋತ್ರಮೋಜನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲಾಗಿ, ಸ್ತೋತ್ರಸಂಪೇದನೆಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರೇರಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅಕ್ಷ ಇಂದಿನ ಕಾವ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ತೋತ್ರದ ತಾಣಿಕರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಹನ್ನೇರಡನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಹೋದ ಅಕ್ಷಮಹಾದೇವಿಯರ ಕಾವ್ಯ ಸಂಪೇದನೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಕ್ಷಮಹಾದೇವ ಇಂದಿನ ಸ್ತೋತ್ರಸಂಪೇದನೆಯ ನಿಲ್ದಾರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯೇತಿಸಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಮಹಿಳಾ ಕಾವ್ಯವು ನಿಲ್ಲಬಹುದಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ನಮ್ಮೆ ಕೊಣ್ಣಿಂದಿದೆ.

ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಕ್ಷ ಬಾಳಿ ಹೋಗಿ ಸುಮಾರು 900 ವರುಷಗಳ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದರೂ ಪ್ರಸ್ತುತ 21ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಹಿಳಾ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಗೆ ಅಕ್ಷಮಹಾದೇವಿಯ ಕಾವ್ಯ ಸಂಪೇದನೆ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಉರುಗೋಲು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.